

DANMARKS NATIONALBANK

27. JUNI 2018 — NR. 3

Tre nye kapitalkrav har tiltrukket sig opmærksomhed

Når en krone ikke koster en krone

Bankerne skal være mere polstrede, så de bedre er i stand til at stå imod en økonomisk krise, der typisk fører til tab på udlån. Det er årsagen til, at bankerne siden finanskrisen er blevet mødt af skærpede krav til kapital.

Krisen, der brød ud for ti år siden, havde en ødelæggende effekt på Danmark. Efterfølgende blev det vurderet, at den havde kostet samfundet et produktionstab på omkring 200 mia. kr.

Det har flere gange været fremstillet, som om højere kapitalkrav er ensbetydende med, at det vil koste bankerne et beløb i samme størrelsesorden.

Det er ikke korrekt, påpeger Nationalbanken i en analyse, der belyser kravenes betydning for bankernes finansieringsomkostninger.

Kapitalkravene øger bankernes egenkapital, men omkostningerne ved at øge egenkapitalen med én krone udgør ikke tilsvarende én krone. Omkostningen udgør i stedet en procentsats af den ekstra krone, som afspejler aktionærernes afkastkrav. Samtidig erstatter forøgelsen af egenkapitalen en tilsvarende mængde gæld, og bankerne vil dermed ikke længere skulle betale renter på den del af gælden, men skal i stedet forrente den forøgede egenkapital.

Tre tiltag skærper krav til banker

Aktivering
af kontracyklisk
kapitalbuffer

Nyt krav til
nedskrivnings-
egnede passiver,
NEP

Færdiggørelse
af Basel III

Med en større egenkapital vil bankerne være i stand til at håndtere tilsvarende større tab. Risikoen for både kreditorer og aktionærer er således mindre, jo mere egenkapital banken har. Den lavere risiko vil normalt afspejle sig i en lavere rente på bankens gæld og et lavere afkastkrav på bankens egenkapital. Det betyder, at meromkostningen ved at have mere egenkapital ikke kan opgøres som den simple forskel mellem afkastkravet på egenkapitalen og renten på gælden.

Analysen peger på, at egenkapitalen i en bank kan øges ved at lade en større del af overskuddet blive i banken frem for fx at udbetale udbytte til aktionærerne. Det vil ikke stille aktionærerne dårligere, end hvis der blev udbetalt udbytte. Udbetaling af udbytte giver aktionærerne en umiddelbar likviditetsfordel, men samtidig falder kursen på bankens aktier. Hvis dele af overskuddet bliver i banken, reducerer det behovet for gældsfinansiering.

Man kunne måske frygte, at bankernes udlån ville falde som følge af højere kapitalkrav, men de danske erfaringer fra overgangen til Basel III viser, at udlånet ikke er faldet.

De nye krav til kapital er indført for at sikre, at banker kan håndtere de tab, de har under en finansiel krise. Det vil bidrage til at gøre hele banksystemet mere robust.

Tre nye tiltag har især tiltrukket sig opmærksomhed. For det første er den kontracykliske kapitalbuffer for første gang blevet aktiveret i Danmark. Det betyder, at bankerne skal polstre sig, mens tiderne er gode. Desuden skal bankerne opfylde et nyt krav til nedskrivningsegne passiver, som reducerer risikoen for, at staten må træde til med økonomisk støtte, når en kriseram bank skal afvikles. Endelig vil færdiggørelsen af Basel III kunne betyde, at store banker og realkreditinstitutter skal finansiere en større del af deres udlån med kapital.

Læs hele analysen om kapitalkrav på Nationalbankens hjemmeside ([link](#)).

OM NYT

Nyt er en nyhedsartikel baseret på en analyse, working paper eller anden læn- gere tekst udarbejdet af Nationalbanken.

Nyt henvender sig journalister, politikere, embedsmænd, fagpersoner og andre, der gerne vil opdateres om aktuelle emner.

DANMARKS NATIONALBANK
HAVNEGADE 5
1093 KØBENHAVN K
WWW.NATIONALBANKEN.DK

KONTAKT

Ole Mikkelsen
Kommunikations-
og presserådgiver

omi@nationalbanken.dk
+45 3363 6027

SEKRETARIAT
OG KOMMUNIKATION

I 2018 fejrer Nationalbanken 200-års jubilæum. Formålet for Nationalbanken har været stort set uændret i de 200 år, banken har eksisteret – nemlig at "opretholde et sikkert pengevesen" og at "lette og regulere pengeomsætning og kreditgivning", som det står i loven.

Et af Nationalbankens formål er derfor at bidrage til at sikre stabiliteten i det finansielle system. Polstring og kapitalisering af bankerne, så de har noget at stå imod med under kriser, er en vigtig forudsætning for finansiell stabilitet.

Bank- og finanskriser – historien har det med at gentage sig

De seneste 150 år har der været flere tilfælde af bank- og finanskriser. Pengekrisen i 1857-58 var den første. Siden dengang har vi haft syv bank- og finanskriser i Danmark.

Kriserne har ofte gjort det nødvendigt at genoverveje rammerne for det finansielle system for at gøre det mere robust. Sparekassekrisen i 1876-78 førte således til den første sparekasselov, mens bygge- og bankkrisen i 1907-09 gav den første banklov.

Den seneste krise blev udløst af uro på de amerikanske finansielle markeder i sommeren 2007 efter en voldsom nedtur på det amerikanske boligmarked. Krisen bredte sig til Europa, og i løbet af krisen kom en række danske banker i vanskeligheder og måtte opgive at fortsætte som selvstændige virksomheder. Fra begyndelsen af 2008 og frem til august 2013 ophørte i alt 62 banker.

Staten måtte træde til med adskillige bankpakker i løbet af krisen. Bankpakke 1 indeholdt en garantiordning, der sikrede alle indskydere og simple kreditorer fuld sikkerhed for deres tilgodehavender i bankerne.

Efter krisen blev der i både Danmark og mange andre lande igangsat en mængde initiativer for at gøre det finansielle system mere robust og dermed forsøge at forhindre lignende alvorlige kriser. Blandt andet blev kravene til bankernes kapital og likviditet skærpet.

Der er desuden etableret ordninger, der kan sikre en ordnet afvikling af også store banker, hvis de kommer i vanskeligheder igen. Formålet er at sikre, at de vigtigste funktioner i en nødlidende bank kan videreføres, så kunderne ikke med kort varsel er tvunget til at finde en ny bankforbindelse. Det er også målet at sikre, at det er ejere og investorer i en nødlidende bank, som skal bære tabene ved afviklingen – ikke skatteyderne.

Bankers nedskrivninger 1875-2016

Pct. af udlån og garantier

